

Sopimus

15.12.2010

TEM/3291/02.03/2010

Sopimus Pohjoismaisesta ympäristömerkinnästä Suomessa

1 Sopimuksen perusta

Vapaaehtoinen ja elinkaariperustainen ympäristömerkintä (ns. ISO:n tyyppi I:n ympäristömerkintäjärjestelmä) myöntää ympäristömerkin käyttöoikeuksia tuotteille, jotka täyttävät niille asetetut laaja-alaiset ympäristömerkintävaatimukset.

Pohjoismainen ympäristömerkintä eli Joutsenmerkintä on Pohjoismaiden kesken toimiva monikansallinen ympäristömerkintäjärjestelmä. Sen kriteerit laaditaan pohjoismaisena yhteistyönä. Osallistujamaiden myöntämät ympäristömerkin käyttöoikeudet tunnustetaan vastavuoroisesti.

Valtiovalta ja viranomaiset ovat asettaneet tavoitteekseen kestävän tuotannon ja kulutuksen, kuluttajien ympäristötietoisuuden ja aktiivisuuden lisäämisen sekä ympäristön suojelemisen. Ympäristömerkit toimivat vapaaehtoisena, markkinalähtöisenä ympäristönsuojelun ohjausekeinona ja ympäristötiedon tuottamisvälineenä kohti samoja tavoitteita.

2 Pohjoismainen ympäristömerkintäjärjestelmä

Pohjoismaiden ministerineuvosto teki 6.11.1989 päätöksen pohjoismaisesta harmonisoidusta, vapaaehtoisesta ja positiivisesta ympäristömerkintäjärjestelmästä. Kaikki Pohjoismaat ovat liittyneet järjestelmään. Kansallisten viranomaisten nimeämät ympäristömerkintäelimet ovat seuraavat:

Miljømærkning Danmark, Tanska
Umhverfisstofnun, Islanti
Miljömärkning Sverige AB, Ruotsi
Stiftelsen Miljømerking, Norja
Motiva Services Oy, Suomi

Ympäristömerkintäelimet ovat muodostaneet pohjoismaisen ympäristömerkintälautakunnan (Nordisk miljömärkningsnämnd), joka työskentelee ministerineuvoston alaisuudessa.

Pohjoismaiden ministerineuvoston päätöksen mukaan toiminnan pääta-voite on edistää ympäristöä säästävää kulutusta ja samalla täydentää kuluttajiin kohdistuvia viranomaisten ympäristöpoliittisia hallintotoimia.

78644

Ympäristömerkinnän tehtävänä on ohjata kuluttajia ja ammattiostajia heidän halutessaan toimia ympäristötietoisina ostajina sekä stimuloida sellaisten tavaroiden ja palveluiden kehittämistä, joilla muuten tasaver-taisiin tuotteisiin verraten on vähemmän ympäristöä kuormittavaa vaikutusta.

Ympäristömerkin uskottavuus saavutetaan laatimalla ja uudistamalla yhteispohjoismaisesti tuoteryhmäkohtaisia kriteereitä, joiden ympäristö- ja toimintavaatimusten avulla valikoidaan parhaimmat tuotteet sekä tuotteiden objektiivisilla tarkastuksilla, joita toimielimet toimeenpaneavat.

Toiminnan tulee seurata ja heijastaa kehitystä ympäristötekniikan, ympäristö-ongelmien nykytiedon ja markkinatilanteen valossa.

3 Keskeiset ympäristömerkintää koskevat päätökset

- Pohjoismaiden ministerineuvoston päätös, 6.11.1989, muutettu 8.1.1992, 15.8.1992, 14.10.1994, 24.1.1996, 21.6.2001 ja 14.8.2003
- Nordisk Miljömärkning - Svanen, Strategi för 2008–2011
- Regler för nordisk miljömärkning, 10.12.1997, muutettu 12.12.2001

4 Sopimus

Työ- ja elinkeinoministeriö (jäljempänä TEM) ja Motiva Services Oy (jäljempänä Motiva) ovat sopineet tuotteita ja palveluita koskevan pohjoismaisen ympäristömerkintäjärjestelmän kansallisten tehtävien hoidosta seuraavaa:

- 1 Järjestelmän päämääränä on lisätä kuluttajien mahdollisuuksia ympäristötietoisien valintojen tekemiseen ja täten edistää tuotekehitystä, joka vähentää luonnonvaroihin ja ympäristöön kohdistuvaa kuormitusta ja luo siten edellytyksiä kestäväen kehityksen toteutumiselle.
- 2 Motiva sitoutuu vastaamaan kansallisesta pohjoismaisen ympäristömerkintäjärjestelmän hallinnoinnista siten kuin edellytetään Pohjoismaiden ministerineuvoston päätöksessä.
- 3 Ympäristömerkinnän lautakunta on vastuussa ympäristömerkinnän kansallisesta kehittämisestä ja
 - tekee päätökset Suomen osalta Joutsenympäristömerkinnän kriteereitä koskevissa yleisissä periaatteellisissa asioissa,
 - luo yhteyksiä ja yhteistyötä ympäristömerkinnän ja yhteiskunnan sidosryhmien välille,
 - ottaa kantaa uusien tuoteryhmien valintaan,
 - ottaa kantaa pohjoismaisen ympäristömerkin kriteereihin soveltuvin osin,
 - ottaa kantaa kriteerien laadintaan liittyviin keskeisiin ympäristökysymyksiin ja niitä käsitteleviin selvityksiin,
 - osallistuu pohjoismaisen ympäristömerkinnän strategian valmisteluun.

Ympäristömerkintälautakunnan on muodostaessaan kantaansa otettava huomioon kansallisten erityisnäkemysten ohella mahdollisuudet päästä asiassa yhteisymmärrykseen pohjoismaisella tasolla. Tavoitteena on pohjoismaisen ympäristömerkinnän edistäminen, jolloin arvioidaan ympäristönsuojeluvaikutusten lisäksi laadullisia ja taloudellisia näkökohtia.

Ympäristömerkintälautakunnan tehtävät ja päätösvaltaisuus on tarkemmin määritelty lautakunnan toimintasäännössä, jonka TEM ja YM vahvistavat.

Ympäristömerkintälautakunnassa on puheenjohtaja sekä enintään 11 jäsentä. Jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet. TEM ja YM nimittävät lautakunnan vuorotellen kuultuaan ensin muita tahoja. Lautakunnassa tulee olla edustus seuraavista ryhmistä:

- 1) TEM ja YM (2 jäsentä)
- 2) muut kuluttaja- ja ympäristöalan viranomaiset ja näiden alojen tutkimuslaitokset sekä tahot, joilla on asiantuntemusta julkisista hankinnoista (enintään 3 jäsentä, joista yksi on SYKE)
- 3) teollisuus (myös palvelusektori) ja kauppa (enintään 3 jäsentä)
- 4) kuluttaja- ja ympäristöjärjestöt (enintään 3 jäsentä).

Periaatteena on, että teollisuuden ja kaupan ja kuluttaja- ja ympäristöjärjestöjen nimeämien edustajien määrän lautakunnassa tulisi olla yhtä suuri. Sama henkilö voidaan nimittää puheenjohtajaksi tai jäseneksi enintään kolmeksi kolmivuotiskaudeksi.

5 Motiva

- huolehtii ympäristömerkintälautakunnan sihteerintehtävistä,
- panee toimeen pohjoismaisen ympäristömerkintälautakunnan päätökset Suomessa,
- toimii pohjoismaisen ympäristömerkinnän kansallisena tietokeskukseksi, joka tuottaa, säilyttää ja jakaa tietoa ympäristömerkinnästä ja sen vaikutuksista sekä
 - julkaisee ympäristömerkin kriteerit,
 - käsittelee ympäristömerkkien käyttöoikeushakemukset käytävissä olevien resurssien puitteissa
 - myöntää käyttöoikeudet ja peruuttaa ne,
 - rekisteröi ympäristömerkin käyttöoikeudet Suomessa,
 - osallistuu käytävissä olevien resurssien puitteissa yhteispohjoismaiseen ympäristömerkin kriteereiden valmisteluun toimien ympäristömerkintälautakunnan päätösten mukaan,
 - markkinoi pohjoismaista ympäristömerkintää yrityksille ja tiedottaa merkinnästä kuluttajille käytävissä olevien resurssien puitteissa.

6

Motiva perii ympäristömerkin käyttöoikeuden hakijoilta hakemusmaksua ja käyttöoikeuden haltijoilta lupakohtaiset vuosimaksut. Valtio (TEM) osallistuu merkintäjärjestelmän rahoittamiseen pyrkien siihen, että toi-

mintu on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja että se edistää valtiovallan tavoitteen mukaisesti kestäviä tuotanto- ja kulutustapoja sen mukaan kuin tähän tarkoitukseen on varattu rahoitusta valtion talousarviosta.

7

TEM ja Motiva sopivat vuosittain tehtävien tärkeysjärjestyksestä ja ympäristömerkintää edistävästä yhteistyöstä.

8

Tämä sopimus tulee voimaan 1. päivänä tammikuuta 2011.

9

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry:n ympäristömerkintälautakunta, jonka toimikausi on 2009–2011, jatkaa vielä vuoden 2011, vaikka sopimus siirretään Motiva Services Oy:lle.

10

Sopimus on irtisanottavissa kahdentoista kuukauden irtisanomisajalla ja sitä voidaan tarvittaessa tarkistaa.

11

Tätä sopimusta on tehty kaksi yhdenmukaista kappaletta, yksi kummallakin sopijaosapuolelle.

Työ- ja elinkeinoministeriön puolesta:

Helsingissä, 16. päivänä joulukuuta 2010

Mauri Pekkarinen
elinkeinoministeri

Ilkka Cantell
kaupallinen neuvos

Motive Services Oy:n puolesta:

Helsingissä, 16. päivänä joulukuuta 2010

Petri Väisänen
toimitusjohtaja